

SZARVASI UJSÁG.

Képes hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 6 frt. — kr.
Félévre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési pénzek, úgy a lap szellemi részét
illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra
czunzendők.

A nyílt-térben minden garmondsor díja 25 kr.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyom-
dai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetéseket el-
fogad Mudrony és György hirdetési irodája Barátok-
tere 3. sz. Athenaeum 1. emelet: továbbá A. V.
Goldberger, servitatér 3. sz. alatt.

A népszámlálás eredménye.

Előttünk fekszik az 1880-ik év végén ország-
szerte fogatosított népszámlálás eredménye az orsz-
statisztikai hivatal hivatalos jelentései alapján.

A magyar korona országainak területén 1880.
december 31-én jelen volt: Magyarorszában 6,742.662
férfi, 6,957.343 nő, összesen 13,700.005. Fiumében
és területén 9,985 férfi, 11,378 nő, összesen 21.363.
Horvát-Szlavonországban és határvidékén 943.085 férfi,
946.276 nő, összesen 1,889.361. Mindössze 7,685.732
férfi, 7,914.997 nő, összesen 15,610.829.

Összehasonlítva ez eredményt az 1870-iki számlá-
lás eredményével, a mikor is a magyar korona
országainak jelen volt polgári népessége 15,417.327
lelket számlált, csak 193,402 főnyi szaporodás mutat-
kozik, mi 1.25 százaléknak felel meg.

Nagyon szomorúak ezek a statisztikai adatok.
Egyszerűen, hamisítatlanul beszélnek azok és épen
azért megdöbbentő a kép, melyet elibénk tár.

A hivatalos jelentés a népesedés e csekély, mond-
hatni majdnem elenyésző növekedésének okát a szo-
moru közgazdasági helyzetben, a sok elemi csapás
és járványos betegségben keresi, — melyek hazánkat
az utóbbi évtizedekben meglátogatták. — Igaz, hogy
mindez hozzájárult ahhoz, hogy népesedési viszonyaink
ily kedvezőtlenek; ez indok ugyan, de azért semmi
vigasztaló nincs benne.

Ha hazánk népesedése a jelenlegi mérvben és
arányok: szerint növekedik, úgy ki lehet számítani,
miként az ország népessége csak mintegy kétszáz év
multán kétszereződne meg csak. Ez a növekedési
arány viszonyítva más európai államokéhoz a lehető
legkedvezőtlenebb, mert állítólagosan rendes viszonyok
és körülmények között a népesség megkétszereződése
minden ötven évben szokott bekövetkezni; e szerint

tehát Magyarország népességének ez idő alatt majd-
nem ötszörösen kellene megnövekedni.

A legutóbbi népszámlálás alkalmával, — mint
ezt a jelentés mondja — a használt számlálási rend-
szer a mily helyesnek bizonyult végrehajtásra ép oly
gazdagnak a nyert anyagra nézve. E körülmény némi
biztosítékot nyújt a jövőre.

Biztosítékot az iránt, hogy a nyert alapon ki-
indulva, beható megfigyelések fognak tétetni, valjon
mi az oka a népesedés ez ijesztő mérvű stagnálásának
és módokat fog az iránt is nyújtani: mi módon or-
vosolhatók azon bajok, melyek most a népesedés
gvarapodásának útjába állanak. — A jelenlegi nép-
számlálás munkálatai igen becses anyagul fognak
szolgálni arra, hogy a nép és annak viszonyai be-
hatóan megfigyeltesenek.

És midőn mindez adatok fel lesznek dolgozva: egy
nagy kötelesség, nagy feladat teljesítése fog állani a
kormány előtt. Minden törekvést oda kell irányozni a
kormánynak, hogy ezen valóban megdöbbentő jelen-
ségek szülő okai kipuhatótassanak, s a népesedést
gátló akadályok elhárítására a legmélyrehatóbb kor-
mány rendszabályok fogatosítottassanak.

Eddigélé sem a kormány, sem a törvényhozás
nem részesítette e kérdést tüzetes figyelmére. Most
ez adatok óva intőleg szólnak a mellett, hogy többé
nem lehet, nem szabad közönyösen tekinteni e népünk,
nemzetünk jövőjére kiható fontosságú kérdés elé.

Soha sem szabad elfelednünk a legnagyobb
magyar ama mondását, hogy oly kevesen vagyunk,
miként az apa gyilkosnak is meg kellene kegyelmezní,
fajunk nemzetünk szaporodása érdekében. Ezt a mon-
dást jó lesz most fontolóra venni a kormánynak úgy,
mint a törvényhozásnak.

Előfizetési felhívás

a „Szarvasi Ujság“ V évi ápril-juniusi folyamára.

Lapunk V-ik évfolyamának 1-ső évfolyama lejárván, felkérjük évfolyamos előfizelőinket lapunk további pártolására, s általában lapunk barátait annak terjesztésére.

Főlegesen tartjuk lapunk irányát jelezni akkor, a midőn annak öt éves pályafutására utalhatunk; csak annyit említünk ezuttal, miszerint egyéb képeink mellett havonként **egy-egy megyei jelesünk arczképét és életírást adjuk**, amint ezt eddig **Haan Lajos, Vajda Péter, Gördöcs Benedek** arczképeink, és életíratainak közlésével tettük.

A „Szarvasi Ujság“ e tekintetben egyedüli a vidéki lapok közt az országban; miutegy kiváltsága lévén eddig a fővárosi sajtónak közéleti jeleseink bemutatása képen és életíratban: indokoltatva e körülmény az által, hogy a vidéki közönség főleg a központi lapokat árasztja el pártolásával, s csakis ujalban kezdi méltányolni a vidéki sajtó áldozatkész működését. Mi számítunk városunk és megyénk értelmiségére úttörő kezdeményezésünk körül, melyszerint a sajtó vidéki organumainak is telhetőleg igyekeznie kell ama mérték elérése után, mellyel a központiak dicsekszenek; a mi természetesen csakis úgy eszközölhető, ha a kellő törekvés kellő elismerésben és pártoló figyelemben részesíttetik.

Lapunk társadalmi irányu közleményei mellett különös súlyt fektet tárcza rovatára is, hogy ekkép

az irodalmi izlés fejlesztését előmozdítsa, mi czélból csakis irodalmi színvonalon álló, válogatott közleményeket szokott hozni. Az új évfolyamot **Dobsa Lajos** koszorus írónk „**Kiábrándulás**“ czimű érdekesítő beszélyével nyitjuk meg; s utána **Quida** „**Egy levél a viharban**“ czimű, eddig még magyar nyelven sehol sem közölt megkapó novelláját hozzuk.

A „Szarvasi Ujság“ előfizetési ára:

Egész évre . . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . . . 3 » — »

Negyedévre . . . . 1 » 50 »

Az előfizetési pénzek (vidékről legczélszerűbben postautalvánnyal) a „Szarvasi Ujság“ kiadóhivatalába **Szarvasra** küldendők.

Szarvason, mártius hó 27-én 1881.

A „Szarvasi Ujság“ Szerkesztősége
és kiadóhivatala.

H I R E K.

— (A z á r v i z) városunk alatt csak igen csekély, alig számbavehető apadást mutat, ugyancsak próbára téve az ugyszólván szünetlenül tudogáló szélben gájiakat, melyek azonban rendületlenül állják az ostromot. A gátrendőri intézkedések szakadatlanul folynak, s általában a felügyelet hatóságaink részéről kifogastalan, minek folytán a helyzet megnyugtató. **Szentandrásról** és **Öcsördről** szintén megnyugtató híreket vettünk. **B-Csabán** azonban a helyzet még mindig valóságos. A gyulai és kigyósi határnál összetömörült víz egyforma állásban van, folyton fenyegetve Csabát. —

F Á R C Z A.

Ott van, ő is ott van . . .

I.

— — Ott van, ő is ott van, ő . . . az én halottam,
Kinek dajka-dalát először hallottam;
Ó, ki megnem-levőt az életnek adott
S hosszú éjszakákon karjain ringatott;
Ó, ki engem — sokszor már halálra váltat —
Vissza csak nehezen, — csókja tüzen válthat;
Ó, ki maga fázott, chezett, szomjazott
S nekem id'adta az utolsó falatot.

Ott van, ő is ott van, hideg hantok alatt;
Elvágta a halat az élet-fonalat,
S hasztalan az árvák könytengere, jajja . . .
Nem ébred az többé, a ki meg van halva.
Csukva van az ajak, nem nyillik a szóra:
Szeretve dorgáló — édes biztatóra;
Nem dobban a szive, — nem tárul a karja,
Hogy édes övét keblére takarja.

Ott van, ő is ott van, c-öndes, sötét sirba', —
Nincs zápora szemnek, hogy őt visszasírja;
Nincs gondolat agyban magasztos, isteni,
Mely őt képes volna vi-szateremteni.

Sokszor, pillanatra, szinte látni vélem — —
Gyarló képzelődés, te játszol csak vélem;
Rakjad bar vonásit össze bármí szépen,
Nem az én anyám az, — még sem ő az épen.

Énnekem csak hagyján . . . hisz' ugy is nagy néha
Vendégül ha mentem az ősi hajlékba;
Mint gyöngé madárfit pelyhesedő szárnnyal
Sodort el az élet vihara magával;
Korán kellett önnön lábaimon járnom, —
Próbálni repülést tanulatlan szárnyon;
Bötüzetni lassan az élet könyvébe' — —
Arczomról de mennyi virágot letépe.

De az a szegényke . . . az ott a fészekbe',
Ki szive melegét annyira érezte:
Egyetlen kis árva, neveletlen hűgom — —
Zokon az a „volt-nincs“ — annak esett tudom.
Elkerült a haztól masok küszöbére;
Otthoni helyt masok cselédkenyere.
Óh, ha hanyva-vetve örvénybe verődik! . . .
— Az árva szegénnyel de ki is rördök? . . .

II.

Megpihent hát végre . . . nyugszik szegény feje;
Elhajnvadott a szív, mely annyit érezte.

G y o m a í. hó 13. és 14-én volt leginkább kitéve az árviz-veszélynek. Szerencse, hogy a gátat nem a város alatt, hanem az úgynevezett nyilasi földcuknál törte át a viharkorbácsolta hullámroham; de a melynek újat átlották, úgy, hogy ma már a veszély elhárítottnak tekinthető. K ö r ö s - T a r e s a nagyrésze azonban romokban hever! Az ottani védtöltéseket f. hó 14-én reggeli 2 órakor törte át az ár: s este 5 órakor már a község körül hevenyészett körtöltéseket ostromolta, melyet gyorsan szétrombolván, oly erővel toltott a helység úgynevezett ú j ü l é s i részére, hogy a munkások is csak gyors futással menthették meg életüket. A nevezett helységrész egy óra alatt teljesen elborított, 3—4 magas fekvésű háznál szorítva össze csaknem ezer lelket. Innen tört teljes erővel az ó-községre: éjjélkor már háromnegyedrészre el volt öntve a községnek, reggelre pedig a szőlőskertek, Mező-Berénynek határ-része, délre Ösvényhegy, Lászlózug és Bódishát nevű uradalmi puszták is víz alá jutottak. — Király ő felsége a szerencsétlen lakosság részére magánpénztárából 2000 frt segílyt volt kegyes utalványozni; ezenkívül a miniszterium a védgátak helyreállítására a megyei közmunka-alapból korlátlan előlegezést engedélyezett, melyet az állam fog átvállalni; a helyzet megvizsgálására az állam három biztost küldött ki.

— (J ó t é k o n y e z é l u t á n e z v i g a l m a t) rendezettségünk egyrésze a körös-tarcsai árvizkárosultak tel-segélyezésére áprilhó 2-án a „Bárány“ vendéglő termében, s pedig akkép, hogy az összes kiadásokat aláírás útján a rendezőség viseli, úgy hogy a belepti díjakból befolyó jövedelem egészen a jótékonycélra lesz fordítható. A meghívók már szétküldettek.

— (A t a v a s z n e m c s a k a z a d ó v é g r e h a j t ó k n a k) de az utazó ügynököknek is kedvezésai-sonja. Városunkban is egyik ügynököt a másik váltja fel; elsőzva az idegen portókat méreg drága áron. Különösen óvjuk közönségünket a képkereskedő ügynököktől, kik a rész-

letfizetés csábja mellett néhány forintos árúkat hallatlan magas áron tukmálják a jóhiszemű közönségre, s a legkisebb részletfizetési késedelmet is felhasználják arra, hogy az egész összeget kényelmesen megítéltessék maguknak — Bécsben, s aztán végrehajtással zaklassák a vevőket. Ma már 25—40 frtért a mennyiért ezek a képmutatók árulják 4—5 frtos képeiket, a fővárosban művészi becses biró kisebb o l a j f e s t m é n y e k e t lehet kapni, melyek mindenkor megtartják értéküket, míg az olajnyomatok egyáltalában nem bírnak műbecsessel.

— (F e l h i v á s.) Alólírott kiadóhivatal felkéri mindazon t. irodalompartolókat kik E. Mikes Róza „Jelenetek az életből“ cz. beszélyeire gyűjtőiveket kaptak: a gyűjteléknek folyó hó végeig leendő szives beküldésére. Egyszersmind figyelmeztetjük a t. közönséget, miszerint az említett műre 1 frt 50 krjával előfizetések folyó évi áprilishó 15-ig elfogadtatnak; azontul a mű csak könyvvarusi uton lesz kapható. Az előfizetési pénzek alólírott kiadóhivatalba küldendők. Szarvason 1881. mártius-hó 27-én. Az „Árpád“ irodalmi és nyomdai intézet kiadóhivatala.

— (A h a r a n g o k v é s z k o n g á s a) riasztá fel városunk lakosságát f. hó 20-án, vasárnap virradóra. A sas-utezai S t e r n Dávid-féle ház lett a lángok áldozata. A nagy, nádfedelű épület tetőzete teljesen leégett, s a ház raktárhelyisége be is omlott. A tüzet nagyban táplálta a padláson összehalmozva levő rongy-, toll- és bőryanag, úgy hogy csakis az oltók önfeláldozó buzgalmának köszönhető, hogy a dühöngő szélben tovább nem terjedt a tűz ezen, leginkább nádfedelű házakból álló, zsúfolt városrészben. Sajátságos, és azon gyanút, melyszerint a tűz gyújtás eredménye lett volna, — mintegy megerősítő körülménykép jelentkezett az, hogy e tűz éppen évfordulójára esett a szomszédos Kalmár-féle ház leégésének, midőn a most leégett épületet csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehetett megmenteni a végpusztulástól. — A körülmények

Az örök szerete' lankadatlan gondja,
Lehajtotta fejét édes nyugalomra.

Dermedtek a kezek, mik bölcsöm ringaták;
Nem zengi mar ajka édes dajka-dalat,
De a kedves hangok szivembe maradtak
S dalaim virági azokból fakadnak.

Erdős, völgyes falu pázsitos aljába
Ott feketélik a hú anya fejfaja.
A domb nem sötét már, mint évnék előtte...
A tavasz zöld füve, virága benötte.

Egyszerű a sirja, mint a milyen ő volt;
Nem készült számára büszke, magas kőbolt.
Nincs marványra, arany betűkkel felírva:
Ki alussza álmát a családi sirba'.

Szegény vagyok én is — isten látja lelkem —
Emléket számodra azért nem emeltem.
De minek is sírbolt, pyramid tenéked — —
Csöndesebb mar ott sem lenne pihenésed.

Egyszerű szivében egyszerű fiadnak,
Ott keress, ott találsz emléket magadnak;
Nincs metszve betű úgy márvány síma lapján,
Mint itt e három szó: „édes kedves anyam!“

BALOG ISTVÁN.

Az olajpecsétes pantalló.

— DUMAS emlékirataiból. —

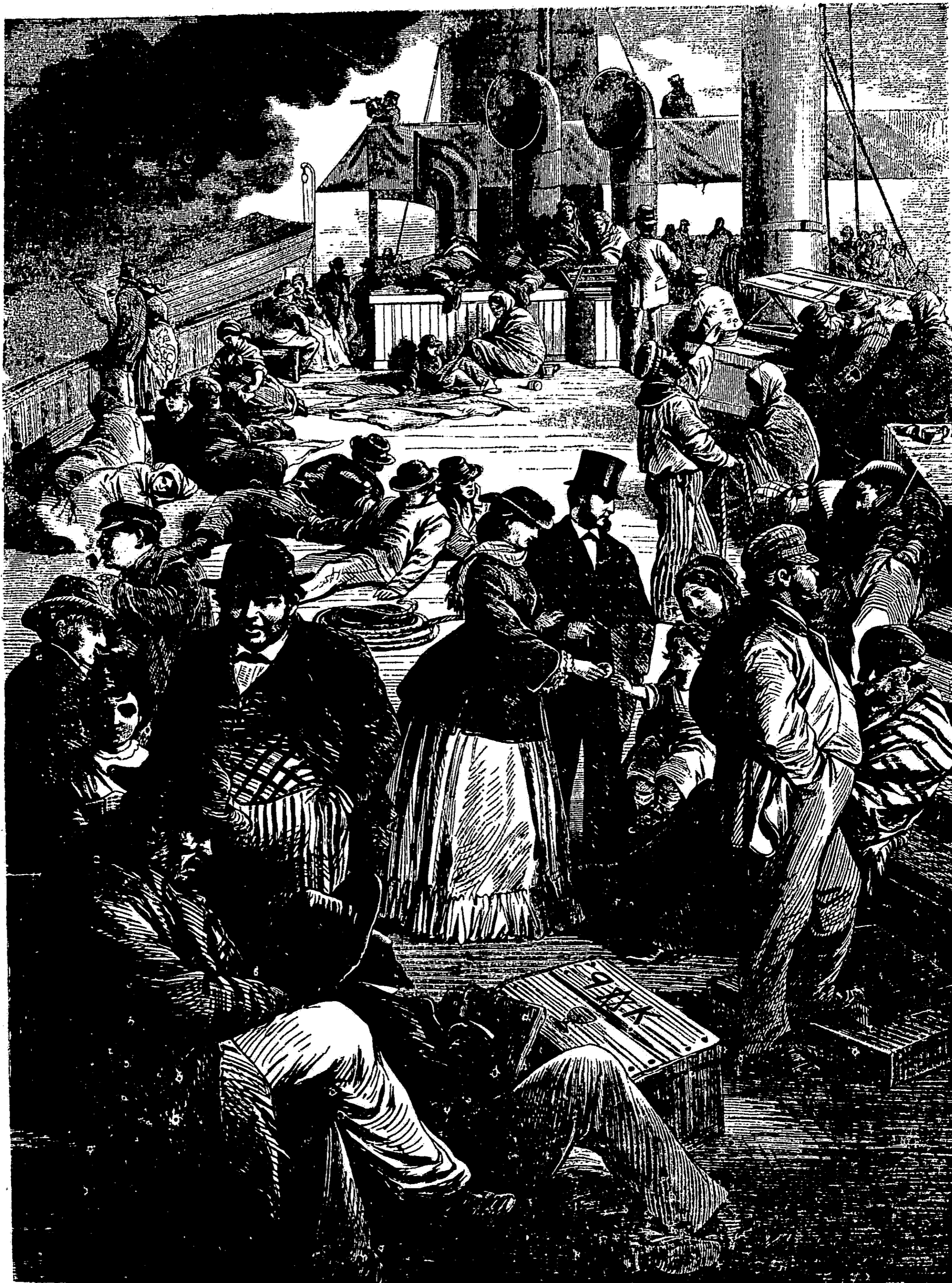
Egy hajóskapitány-barátom, ki több ízben körülhajózta a világot, beszélt el nekem a következő vig történetet:

„Egyik nagy tengeri utamon, Shangai khinai város kikötőjében vetett hajóm horgonyt. Miután elvégeztem a hivatalos formalitásokat, a nálam komornyiki teendőket teljesítő matrózom által rendbehozattam toillettemet, hogy a francia konzulnál és a többi hatóságoknál tiszteleghessek.

Ruhadarabjaim között volt nekem többek között egy nagyzerű pantallóm, valóságos remeke a szabó-művészetnek. Legrand, akkoriban a leghiresebb párizsi szabó „műterméből“ került ki a gyönyörű inexpressible, mely összes ruhatáram legkedvesebb darabja volt. Finom, világos drapp-szinű posztóból volt készítve, és ha ünnepélyes alkalmaknál felvettem, ez enruhám, aranygombos frakkjának setétkék színével pompas ellentétet képezett.

De nem ez a kellemes, gyöngéd, világos-szin képezte főelőnyét a pantallónak; — a mi őt a pantallók valóságos királyává emelte: az remek s z a b a s a volt. Még Legrand maga sem szabott seha ennél dicsőbb pantallót!

Nagyszerűen emelte a termet előnyeit, kisebbé tette a lábat, előnyösen kidomborította a labikrát, délczegen feszült a czomb körül és diszkréten eltüntette a mutatkozó embonpointet. Szóval a legkedvesebb, legelegansabb nadrag volt, melyet az ember csak képzelhetett. Ha belébujtam, tíz évvel fiatalabbnak, egy mázsával könnyebbnek éreztem magamat.

Kivándorlók a fedélzeten.

külső megjelenésükben nagyrészt azonosak voltak a tavalyiakkal, s legfőként abban, hogy a városi vízpuskák ezúttal is akkor hozták már a tűzhöz, midőn az oltás, s illetve a tűz lokalizálása a derék oltók által végrehajtott: úgy hogy különösebb hasznukat alig lehetett venni. Ezer szerencse, hogy a tűz — noha a zsarátnokot több száz ölre szórta a szél — nem ütött ki másfelé is; mert ily esetben az oltás rendszeretlen kapkodássá válik, s vízpuska nélkül, mellyel már kezdetben elfojtható a tűz, ritkán sikerül. Másutt — a hol a tűzrendészetre adnak valamit — a vízpuskák elsők a tüznél. A jelenleg nálunk tapasztalt késedelemnek egyébként közvetlen oka az volt, — s ez némileg menti a dolgot — hogy az összes hivatalos kezelés alatt álló városi fogatok katonaszállításban távol voltak Künszentmártonban. De épen arra való a tűzrendészet, az elővigyázatosság, hogy minden eshetőségre meg legyen téve az intézkedés; tűzöri teendőkre tehát kellő számú fogatot lehetett volna s kell is minden körülmény közt készletben tartani. — A ház biztosítva volt, de a kár, az elégett kereskedelmi anyagszerek folytán — mint hallók — felében is alig van fedezve a biztosítási összeg által.

— (Márczius 15-ét) a mezőtúri „Egyetértési-kör” saját helyiségében tartott közvácsorával ünnepelte meg. Az ünnepélyes összejövetel a nagy napot tárgyazó díkcziók végtelen sora közt tartatott meg és ért véget.

— (Uj nemű adó exekúzió.) A mezőtúri felelős örség s az annak tenntartására kellő községi adó felsőbb megerősítés által még csak ez évre nyert jogosultságot, míg eddigelé csak a birtokosság által alkotott felelős csúsz-intézmény volt, melyért a kivetett összeget mindenki önkéntesen fizette meg, hogy vágyona veszélyeztetve ne legyen. — Most azonban kezd az előjáróság az 1877., 1879-ki örbér-hátralékokat a közadó módjára behajtani s komoly képpel foglaltat is. Természetes, hogy e visszaélés csak addig tart, míg az illető intéző orrt nem kap tulbúzgósága s hivatalos hatalmának félreismeréseért.

— (Színészeti.) Bogyó jól szervezett népszínmű-és operette-társulata Csabáról april 1-én Mezőtúrra érkezik s előadásait a „Dobogó”-vendéglő nagytermében megkezdi.

Szerettem is ám a kedvelt ruhadarabot és mostani utam alatt, bizony kissé nagyon is sűrűn vettem fel. Ujdonatuj volt, mikor Párisból magammal vittem, illetve midőn Havreban tengerre szálltam. De az atlanti, a csendes és nyugoti-óceán valamennyi kikötőjében, melyben csak hajóm horgonyt vetett, magamra vettem és benne tettem meg hivatalos látogatásaimat, benne tánczoltam végig valamennyi bált, melyet hajóm tisztjei az utbavett francia gyarmatok szépei tiszteletére adtak — és ez a sok strapa bizony kissé meglátszott a ruhán.

De azért mégis csak ezt akartam felvenni most is, ebben akartam tisztelegni hazám diplomáciai képviselőjénél, itt Chinában is. Hisz ha kissé szinehagyott is, de azért a szabás, az isteni szabás, a remek forma, még megvan teljes kitűnőségében.

Matrózom épen nagyban kefélté ruhámat, midőn a szerencsétlen nagy buzgalmában feldönti az asztalon álló lámpát és egy másodpercz alatt óriási olajpecsét tette tönkre az én szívem pantallóját. Kétségbe voltam esve; a düh erőt vett rajtam.

— Megöllek, nyomorult! — kiálték és épen ráakartam rohanni a boldogtalanra, midőn kinyílt kabinem ajtaja és belépett Montgelas vicomte, shangaii konzulátusunk első titkára, egykori iskolatársam és most is jóbarátom, ki megér-

— (Árvizek elleni védekezés.) Múron a Körözs, de különösen a Berettyó vize rohamosan emelkedik, sőt a felsőbb vidékről érkező jelentésekből következtetve a legmagasabb vizallást várhatni. A 18-án tartott városi képviselői közgyűlés a vészbizottságot megalakította s a bizottság már 19-én a megyei alispán vezetése alatt ülést tartott, ki a védekezés személyes vezetése czéljából már 18-án délben megérkezett Mezőtúrra.

— (Közszégi dolgok.) A mezőtúri városi képviselő-testület e hó 18-án tartotta első tavaszi közgyűlését. Többek közt tárgyát képezte a megürült főkapitányi állás betöltése, melyre Polgár István eddigi helyettes lett ugyan egyhangulag megválasztva, de azt nem fogadta el. Új választás történt tehát, melyen Lazúr Antal ügyvéd és Kiss Gábor ezelőtti alkapitány kapott legtöbb viszonylagos szavazatot, kik közül aztán a másodikban megkísérelt szavazáskor Kiss Gábor 62 szavazattal 50 ellenében győzött s a tisztelet elfogadván, hivatalos esküjét nyomban letette. Tárgyát képezte még a virilisek névsora kiigazítása, továbbá a szakbizottság indítványa a jelenlegi állami felmérésről, a város határát magában foglaló térkép megszerzése. Azután jött az árvaszéki új ügyrend megállapítása, mely tervezet hosszadalmassága annyira kifárasztotta a gyűlés figyelmét, hogy a leglényegesebb pontok felszólalás nélkül mentek keresztül s alig történt néhány lényegtelen változtatás. Záradékul következett a gyűlés kitűzött tárgyainak legkényesebb része, egy interpelláció, melyet Nagy J. virilis-képviselő nyújtott be a polgármesterhez, melyben a tisztli ügyész hanyagság és roszakarattal vádolja s egyuttal magándolgai miatt két képviselőt kíván a közgyűlés ítélőszéke elé állítani. Az interpellációnak az ügyészre vonatkozó három pontja közül elnöklő polgármester egyre érdemleges, míg a másik kettőre kitérő és elodázó választ adott. Az interpellációnak a két képviselő magánügyére vonatkozó tartalma pedig, az érdekeltek részéről igen ingerült felszólalásra s végre oly túlságig vitt személyeskedésre szolgáltatott okot, hogy elnök nem volt képes többé a rendet fenntartani s szétoszlatta a felhevült gyűlést. — Mindenesetre sajnálandó az, hogy intelligens képviselők járnak elől egymás irányában oly példá-

kezésünk hírére sietett hajóm fedélzetére, hogy híreket halljon a hazából és hogy engem üdvözöljön.

A vizionlátás öröme elfeledteté velem dühöm okát. De csakhamar eszembe juttatta ismét barátom azon kérdése, vajjon mit akartam szegény matrózomtól.

— Ime, — felelém — mit csinált a boldogtalan az én légkedvesebb nadrágomból . . .

— Csak ennyi az egész? — válaszolt Montgelas nyugodtan — remélem, van még nadrágod ezenkívül?

— Van akár két tuczat is, de ilyen nincs több; ép ebben akartam meglátogatni konzulunkat.

— Ha csak ez a baj, akkor segíthetünk könnyen; hajód legalább is két hétig marad Schangaiban, két nap alatt pedig csináltatunk csak olyan elegans pantallót, mint ez volt . . .

— Szerencsétlen, tud meg, hogy e nadrág Legrand, érted: Legrand műterméből került ki és még Párisban sincs kivüle szabó, ki ilyent tudna szabni, nemhogy Schangaiban, a te buta khinaid között! . . .

— Barátom, te nem ismered a mi khinainknak bama-latraméltó utánzó-képességét. Bisd csak reám. Elvezetlek Y-o-kli-tsinghez, Schanghai első szabójához, biztosítlak, hogy két nap alatt meglesz kedves nadrágod pontos masa.

Partra szálltunk; egy matróz utánunk hozta a szeren-

val, mely a profánusabbaknál adandó alkalommal igen megboszuló ragadós kórrá válhatik, a községi képviselő-testület tekintélyét pedig mélyen sérteni fogja. A t. polgármester utól pedig a gyűlés meglepő tapintatosan teljesített vezetésén kívül még azt is hittük, hogy jobban távol tartja magát a vitáktól s állásához képest felülemelkedik azokon.

(A mezővárosi függetlenségi pártnak) márczius 20-án nagy ünnepe volt. A kerület képviselője: Csávolszky Lajos, továbbá Eötvös, Herman és Sembery képviselők 19-én éjjel városunkba érkezvén, fáklyászene és üdvözlő-beszéddel fogadtattak. 20-án d. e. 9 órakor a városházán beszédet tartott Csávolszky, esetelven közjogi álláspontját és szomorú pénzügyi helyzetünket. Utána Eötvös beszélt elmaradhatlan humorával, míg végül Herman Ottó tartott szépen átgondolt beszédet az államháztartásról, hasonlítva kormányunkat a vétkes kereskedőhöz, ki jól tudja, mennyi jövedelme van, mégis több kiadást csinál és tovább úszik. Este a Zsindeles-vendéglőben bankett volt. 130 terítéssel, melyen a haza, a párt s vendégeinkre számos toasztot hallottunk. A kedélyes mulatságból vendégeink éjjelkor a vasútállomáshoz indultak, de a kitaróbb választók kedvének csak a felkelő nap vetett véget.

— A „Foncière” pesti biztosító-intézet tegnap rendezte a Stern Dávid polgártársunk kárára folyó hó 20-án történt tüzesetet és pedig a káros fél teljes meglegedésére. A nevezett intézet tüzkárainak ily gyors és loyális rendezése által csak elismerését vívja ki a biztosító feleknek. Az intézet helybeli képviselői: Mázor József és Deutsch Adolf urak. Ajánljuk egyúttal ezen derék intézet jelenleg itt működő életosztályi-felügyelőjét a közönség figyelmébe. Végül megemlíjük még azt, hogy a „Foncière”-nek a városban volt birtokolt, de magtári épülete nem.

— (Königgräzi golyó.) Ma egy hete egy „obitos laka” járt Pécsen házról-házra alamizsnát kérezetni. Az egyik háznál ott marasztolták egy tányér főzelékre, sőt még borraivalót is ígértek neki, ha az udvaron levő néhány liszt-fát felvágja. Az obitos vitéz szívesen fogadta az ajánlatot és hozzá is fogott a munkához. A fűrészelés csak ment

valahogy, de a hasogatás végkép elakadt, mivel hirtelen erősülő nagy fájdalom lepte meg a jobb lábszára fölött, ágyékában. A munkát kénytelen volt abba hagyni. Az elvesztett borraivaló és a testi fájdalom keserű érzetében félre vonult és vizsgálta fájdalmának okát, mely fájdalom már az előző hetekben is mutatkozott, de igen gyengén. Hihetetlen, de való, az ágyékában egy gümőt, a gümőben golyót talált. Ez a golyó 1866-ban, a königgräzi ütközet alkalmával az „obitos vitéz” jobb mellkasába furódott, a nélkül, hogy a tüdejét megértette volna és az évek hosszú során át, a saját súlyánál fogva addig-addig szállt, míg most az ágyékába a hő alá jutva felülötte magát. A golyót egy öreg aszony két forinton megvette tőle, mivel a banya-hókusz-pókusz-biblia szerint az ilyen golyóval csodás dolgot lehet művelni.

— (Mire való a fogpiszkáló?) Belgrádból írják egy bécsi lapnak: Egy itt időző idegen urnál nemrég nagy ebéd volt, melyre a Skupcsina számos tája is meg volt hívva. Tudnivaló, hogy ez urak egyike-másika abban az idylli állapotban van, mely még messze áll a kultúra megköstölésétől, s eméltogva oly tulajdonságaik vannak, melyek a közönséges európai embernek csodálatosak. A mondott ebédnél a következő jelenet folyt le: Egy francia, a ki valamelyik szörnyen primitív képviselő ur mellé került, kivesz egy fogpiszkálót, a tartót pedig átnyújtá szomszédjának. „Köszönöm,” felel a barátságos szerviánus, „már elég volt, kettőt is megettem belőle.”

Tarkaságok.

Bourgoque hercegnő így szólott egy ízben Maintenon asszonyhoz.

Tudja-e kegyed miért kormányoznak Angliában a királynék, jobban és biztosabb kezekkel mint a királyok? Mert a férfiak a nők uralma alatt kormányoznak, míg a nők, férfi uralom alatt.

csellen nadrágot és csakhamar ott voltunk Y-o-ki-tsing szabóműhelyében. Barátom megmagyarázta ékes khinai nyelven kivansagomat és kérdé tőle, vajon tud-e egészen ilyen nadrágot készíteni, milyen a velünk hozott.

Y-o-ki-tsing ur előbb csak rázta czopfos tarfejét.

— Nagyon nehezen fog menni, mondá barátom által tolmácsolt khinai nyelven, hanem azért két nap múlva hájójára hozom a frank nagyurnak a kivant nadrágot. Meg lesz velem elégedve.

Harmadnap ép nálam volt a vicomte, midőn matrózom bejelenté a khinai szabót.

— No látod, mondá barátom, a khinai szabók pontosabbak, mint a francziak.

Felvettem a nadrágot.

— Pompásan áll testedhez, — mondá barátom, akár csak a párisi. Látod, a khinai szabók nemcsak pontosak, de igen ügyesek is.

Kinyitottam az ablakredőnyöket, hogy jobban láthassak.

— Nő, nem csoda, hogy jól illik reám! — kiálték felkaczagva, hisz a régimondta adta rám.

Felvettem a másikat.

— De hát megholondultam, vagy mi? — kiáltottam,

hisz ez megint csak a régi olajpecsétes! Mi az istennyilat csinált ez a szerencsétlen? . . .

Barátom és a szabó között khinai nyelven azonnal élénk párbeséd fejlődött ki, melynek végén az előbbi óriási hahotába tört ki.

— Nos? — kérdém félig boszankodva, félig kíváncsin.

— Nos? — felelé barátom, mit parancsoltál a nap bitoralma e derék iparosnak?

— Azt akartam, hogy csináljon tökéletesen olyan nadrágot, mint az enyém volt.

— Ime, tehát csinált olyant, hogy meg nem tudod különböztetni a tiedtől; tiz frankkal többet is kért, mert azt mondja, igen nagy fáradságába került ugyanazon hasznalt és kopott szint adni az új nadráguak, mint a réginek volt és főképp az, hogy tökéletesen oly nagyságu és formaju olajpecsétet hozzon bele, mint a milyen a mintán volt . . . Feladatát, ugy hiszem, elég fényesen oldotta meg . . .

Mar most mindketten óriási hahotába törtünk ki; kifizettem a szabót, a nevezetes nadrágot, pedig magammal hoztam Parisba, emlékeül a khinaiak bámulatos utánzási képességének.

A dologtalanok megadózása.

E tárgyban Girand képviselő törvényjavaslatot adott be a francia képviselőházban. Sokan kinevették erette, holott ez eszme nem is az övé.

Ez eszmét már id. Dumas „Pénzkérdés” című könyvében is fölta'áljuk, hol az állam a 21 éves kort elérő ifjával következőleg beszél:

— Uram, miféle pályára lépett ön? Mit tesz ön embertársai érdekében.

— Semmit.

— Ah, és nem akar ön dolgozni?

— Nem; mílsem akarok csinálni.

— Legyen; tehát e szerint vagyonos?

— Az vagyok.

— Jó, önnek szabadságában áll, hogy ne dolgozzék; de ekkor helyettesítenie kell magát. Évenként fizetni fog egy meghatározott összeget, azon s egény számára, ki ön helyett majd dolgozik.

Önnek pedig kiadjuk a restségi igazolványt, melylyel aztán szabadon járhat az országban.

Malibran asszony tizenhat éves volt, midőn atyja New-Yorkban betanította neki Desdemona szerepét, a Rossini Othellojából.

Midőn a szerepet némileg tudta már, Gurcia így szólt leányához:

— Szombaton fogsz fellépni velem együtt Othelloban.

— Szombaton! hisz addig csak hat nap van még!

— Jól tudom.

— Hat nap hogy lehessen betanulni egy oly szerepet, mint a Desdomonáé, hogy hozzá szokjam a színpadhoz?

— Semmi kifogás! Fel fogsz lépni jövő szombaton, s kitünően fogod adni szerepedet, vagy ha nem az utolsó jelenetben . . . midőn úgy teszek, mintha tört döfnék szivedbe, valóban beledöföm azt!

Hogyan lehetne ellentállni ily argumentumnak? Malibran szorgalommal ismételte szerepét, eljátszotta, s óriási sikert aratott benne.

Egy reggel Talleyrand szakácsát mély szomorúságban látta állni a templomajtóban.

— Mi baj barátom? kérdé tőle a böles államférfi.

— Nehány nap múlva vege lesz a viáznak, — felel a szakács. — Az oktalan állatoknak január 4-kén, az embereknek hatodikán kell elpusztulniok.

— Jóságos ég! — kiált fel Talleyrand — akkor ki fog nekem ötödikén főzni?

Képünkhöz.

A kivándorlás Amerikába, ezen mesés világ-részbe, egyre nagy arányokban folyik, daczára a csalódásnak, mi a kivándorlók nagy többségének osztályrészeül jut. A kivándorlók legtöbbször a független élet utáni vágy hajtja e távol világ-részbe; s a hogy oda megérkeznek, rendszerint a legnyomasztóbb függetlenségi viszonyba jutnak a munkaadó gyárosokkal és nagybirtokosokkal szemben. De az még szerencsésnek vallhatja magát, ki rögtön munkát kap, a mennyiben a nagyobb rész hetekig, hónapokig munkátlanul nyomorog, vékony alamizsnán tengetve magát és családját. S ha végre keserves napszámmal megkeresi azt a soknak tetsző 1—2 dollárt (a mi pénzünk szerint 2—4 frtot), csak akkor látja, hogy mily kevés az, az élelmi és ipari-cikkek roppant drágaságival szemben: úgy, hogy helyzete csak a régi marad. Képünk kivándorlókat szállító hajó fedélzetét tünteti elő. Előkelőbb utazok pénzt osztogatnak ki a szegény kivándorlók közt, kiknek nagyrésze teljes apathiában gumyaszt a hajón, mintegy előre sejtve a reájok váró nehéz napokat. De azért a kivándorlási láz egyre tart; s nem is szűnik meg soha, mert az emberiség nagyrésze örökké elégedetlen marad.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Sipos Soma.

Hirdetések.

Élete és egészséget ismét visszanyerve!

B r a i l a (Románia.) **Hoff János** urnak, Bécs. Kérek gyorsan 13 palaczk HOFF JÁNOS-féle maláta egészségi sörrel s három zacskó (kék papírosban) nyákoldó **maláta** helyettesítésére. Miután a hölgy, kinek ezen Hoff János fele egészségi sör rendelve van, valóban e névelés már nem is élhet, legalább e nélkül egyet-egy egészséges napja sem volt.

Mély tisztelettel

EBERHART A.

A csaknem minden európai állam cs. kir. udvari szállítója **Hoff János** urnak cs. kir. tanácsos, a koronás éremkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rend lovagjának **Bécs díszkelyessége: Császárszállító**

Magyar rakfárhelyesség: E. Csarabán. Hírhírbeszédes.

Orvosi jelentés: A schleswigi cs. kir. osztrák tábort-kórházak igazgatóságának jelentése. — Az alicsi sörvek készítésének renyhességénél, idült hurutok, nagymérvű nedv-vesztések és lesoványodásnál a Hoff-féle maláta kiválóan hatásos. — Az alicsi sörvek készítésének renyhességénél, idült hurutok, nagymérvű nedv-vesztések és lesoványodásnál a Hoff-féle maláta kiválóan hatásos. — Az alicsi sörvek készítésének renyhességénél, idült hurutok, nagymérvű nedv-vesztések és lesoványodásnál a Hoff-féle maláta kiválóan hatásos. — Az alicsi sörvek készítésének renyhességénél, idült hurutok, nagymérvű nedv-vesztések és lesoványodásnál a Hoff-féle maláta kiválóan hatásos.

Gayerre di Piza, onagy cs. kir. biztos.

Dr. Mayer, ezredorvos.

2-4

Főraktár Szarvason: NYÁCSIK SOMA urnak.

2-2

HIRD_TÉS.

Löwy Jakab L. és Társa

divatáru kereskedése Szarvason

ajánlja ujonnan érkezett kelmékkel felszerelt ruha-szövet és francia creton raktárát a tavaszi és nyári idényre. Folytonosan kaphatók: finom fekete ternó, atlasz- és fail-selymek minden színben; valódi rumburgi-hollandi-creasz és ezéna vásznak; Schroll-féle chiffonok és mindennemű vászonneműek.

Különösen ajánlják dús választékú gyapju-szöveiteket, francia kamgarn és cheviottokat férfi ruhákra és női kabátokra.

Legjobb gyártmányú női- és gyermek-czipők folytán raktárban tartatnak; ugyszintén csipke-függönyök és szőnyegek a legnagyobb választékban kaphatók.

A legjutányosb gyári ár és pontos kiszolgáltatás biztosítatik.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kész férfiruha-kereskedés és szabó üzlet.

Van szerencsés értésül a helybeli és vidéki nagyérdemű uri közönséget, miszerint Szarvason, a főutcán, **FRANKÓ GYULA** ur házában

kész férfi- és gye.me. ruháktól és szabó üzletet nyitottam; melyszerint fizletemből mindenféle választékban férfi és gyermek ruhák készleiben kaphatók, ugyszintén ezen czikkek megrendelésre a leggyorsabban és legújabb divat szerint készítettnek.

Ruhakelméből nagy választék tartatik rendelkezésre. Ezek szerint bátor vagyok üzletemet akár **kész ruhák beszerzésére** nézve, akár **megrendelésre készitendő öltönyök** tekintetében, a nagyérdemű közönség pártolásába ajánlani a legjutányosb árak és pontos kiszolgáltatás biztosítása mellett.

Wertheim Sámuel,

2-3

Szarvason.

Megrendelések gyorsan, pontosan és a legjutányosb ár mellett szolgáltatnak ki.

Ugyanott egy jó hazból való fiu tanonczul felvétetik.

Egy rettentő betegség, melytől sok néposztály zaklattatik.

E betegség a gyomornak kisebb rendetlenségeivel kezdődik, de ha elhanyagoltatik, meg-támadja az egész testet, így a vesét, a májt, különösen az egész emésztési rendszert, nyomorulttá tesz, s csak a halál szabadít meg ezen bajtól. A betegséget a beteg maga gyakran nem éri, de ha magát kérdezi, képes lesz meghatározni, hol és minő baj van. Kérdés: Van-e fájdalmam, étkezés után érzek-e nyomást és a lehelésnél szorongatást? Sötét kedélyű vagyok-e. kísérve szédüléssel? Sárgás színezetűek-e a szemek? Nincs-e fódve a fölkelésnél a nyelv, torok, s a fogak vastag nyakkal. kísérve a száj rossz ízével? Érzek-e fájdalmat az oldalban, vagy a hátgerinczben? Nincs-e a jobb oldalban oly érzés, mintha a máj nagyobbodnék? Ha egyenesen állok, nem lep-e meg bágyadság vagy szédülés? A vizelet gyengén vagy erősen van-e színezve, ülepedéssel összekötve, mely az edényben rövid idő múlva meglátszik? Étkezés után nincs-e összekötve az emésztés a has felfúvásával, nem okoz-e szeleket és puffogatást? Nem jelentkezik-e gyakran erős szivdobogás? Ezen különböző jelek nem mutatkoznak egyszerre, de egyesek egy ideig kinozzák a beteget és igen súlyos betegség hírnökei. Ha e betegség hosszabbidőn át tekintelbe nem vétetnék, száraz köhögést okoz, kísérve hánytatási kényszertől. Későbbben piszkos, barna színezetű bőrt okoz, a lábak es kezek hideg veritékkel borítvák. A mint a máj és a vesék lassankint mindinkább megbetegednek, rheumai fájdalmak elentk zu k s r s gy gy k u l z k z in g s g ellen. Ige fontos, hogy a betegséget pontosan megismerjük, mindjárt kelet ezeken, mi egy kevés gyógyszer által elérhető, mely a valódi szernek tekintendő az egész betegség elhárítására, az étvágy visszaszerzésére és az emésztő-szervek egészséges helyzetbe való visszatérítésére. A

betegség „májbetegség”-nek nevezetik és a valódi és leghízosabb szer ellene a „Shäkerkivonat,” növény-készület, mely Amerikában készül az Új-York, London és Majnai-Frankfurtban telepedett tulajdonos White A. J. számára. Ezen szer a betegséget tövében támadja meg és az egész szervezetből kirekeszti.

Raktára Magyarország, Erdély- és Horvátországban:

6-6

Raktárak: Arad: Rozsnyai Mátyás; Budapest: Csaja Nándor; Török József gyógyszer-tára, király-utca 7. sz.; B-Gsaba: Varságh Béla, Badiés E.; Debreczen: dr. Rothshnek Emil, Vécse Viktor, Göllt Nándor Dorozsma: Kansag Karoly; Duna-földvár: Pap József; Eresi: Kurucz János; Nagyvárad: Nyiri György; Nagy-Becskerek: Mencser R.; Hód-Mező-Vásarhely: Kiss Gyula; Hőgyész: Tery Imre; Jászki-s-ér: Mlatz József; Karansebes: Müller J. F.; Makó: Nagy Adolf; M.-Kövesd: Fridely Villus; Mühlbach: Reinhart C. J.; Mágos: Szép Géza; Nem. Czernya: Rzika K. A.; Nyiregyháza: Koranyi Emil; Újvidék: Grossinger K.; Oravicza: Knobloch A. C.; Graff W.; Pancsova; Petrozény: Gerberth Guido; Semlin: Tretschtsik Károly; Szeged: Baresay K., Kovács A.; Szabadka: Szigethy József, dr. Joe Karoly; Szárcsa: Tanyú Károly; Temesvár: Jahner M. C., vár, Hunyady-utca, Tarezay István; Versecz: Bienert G., Droguist.

Tulajdonos: J. WHITE; főraktár magyban Magyarországra, Erdélyre s Horvátországra nézve TÖRÖK JÓZSEF-nél, Budapest, király-utca 7. szám.